

UDSKRIFT
AF
SØ- & HANDELSRETTENS DOMBOG

DOM

Afsagt den 27. maj 2013

V-73-11

- 1) Plastindustrien i Danmark
og
 - 2) Plastindustrien i Danmark som
mandatar for Sundolitt A/S
(advokat Frank Bøggild for begge)
- mod
Rockwool International A/S
(advokat Janne Glæsel)

Sagens baggrund og parternes påstande

Sagen er anlagt den 11. juli 2011 og handler om, hvorvidt Rockwool International A/S ved omtalen af skumplast som isoleringsmateriale i to artikler i et nyhedsbrev fra februar 2011 har overtrådt markedsføringslovens §§ 1, 3 og 5 og eventuelle sanktioner herfor.

Påstande

Plastindustrien i Danmark og Plastindustrien i Danmark som mandatar for Sundolitt A/S, herefter **Plastindustrien**, har nedlagt følgende påstande:

1. Rockwool International A/S skal anerkende at have overtrådt markedsføringslovens §§ 1, 3 og/eller 5 ved at have udsendt sit nyhedsbrev fra februar 2011 (bilag 1) og tilgængeliggjort det på www.rockwool.com.
2. Rockwool International A/S skal forbydes at markedsføre sig ved brug af bilag 1, herunder på www.rockwool.com.
3. Rockwool International A/S skal på www.rockwool.com i 60 dage og i brev eller e-mail til modtagere af bilag 1, uploade henholdsvis udsende en berigtigende meddelelse om, at bilag 1, side 8-10 er ukorrekt, vildledende og/eller på anden vis uretmæssig.
4. Rockwool International A/S skal betale Plastindustrien 1 mio. kr. med sædvanlig procesrente fra sagens anlæg.
5. Rockwool International A/S skal idømmes bødestraf for overtrædelse af markedsføringslovens § 3, og § 5, jf. § 30, stk. 3, ved at have gjort markedsføringsmæssigt brug af bilag 1, side 8-10.

Rockwool International A/S har påstået frifindelse over for alle **Plastindustriens** påstande og har desuden nedlagt følgende selvstændige påstand:

“Plastindustrien/Sundolitt tilpligtes at anerkende ved sagsanlægget at have handlet ansvarspådragende og/eller i strid med god markedsføringsskik.”

Plastindustrien har påstået frifindelse over for denne påstand.

Oplysningerne i sagen

Sagens parter

”Plastindustrien i Danmark” er en brancheforening for virksomheder, der producerer plastprodukter, herunder producenter af skumplast til brug for isoleringsmateriale, bl.a. af typen ekspanderet polystyren (EPS), som denne sag navnlig vedrører. Foreningen er medlem af den europæiske organisation European Manufactures of Expanded Polystyren (EUMEPS), der repræsenterer europæiske producenter af bl.a. EPS, og som støtter sagsøgerne i sagen.

Virksomheden Sundolitt A/S producerer isoleringsmateriale af skumplast, herunder EPS, og har i ca. 40 år leveret dette til danske byggemarked. Fremstilling af EPS og Sundolitts øvrige produkter sker på 17 fabrikker i Danmark, Norge, Sverige, Tyskland, England og Spanien. EPS og andre former for plastskum, f.eks. Polyurethan (PUR) og Polyisocyanurat (PIR) er lovlige at anvende som bygningsisolering i Danmark, jf. nærmere nedenfor om Bygningsreglementet mv.

I dommen betegnes sagsøgerne herefter samlet som Plastindustrien.

Rockwool-koncernen er producent af navnlig isoleringsmateriale baseret på stenuld og er en international koncern med produktion og salg fra en række Rockwool-selskaber verden over.

Sagsøgte i sagen er Rockwool International A/S, som er koncernens holdingselskab. Det sagsøgte selskab har ikke selv produktion, salg og markedsføring af isoleringsmateriale. I Danmark varetages disse aktiviteter i selskabet Rockwool A/S, der ikke er en del af denne sag, idet det omtvistede nyhedsbrev fra februar 2011 er udarbejdet og udsendt af Rockwool International A/S.

De omtvistede artikler i nyhedsbrevet

Omdrejningspunktet for sagen er de følgende to artikler i det pågældende nyhedsbrev:

BRANDSIKKERHED
I BYGNINGER

Rockwool isolering beskytter mennesker

Fleere alvorlige brande, der i den senere tid har hærgnet rundt om i verden, har understreget farene ved at isolere med skumplast. Derfor øger Rockwool-koncernen nu indsatsen for at vise fordelene ved brandsikker isolering med stønudd.

Ved udgangen af 2010 blev 58 mennesker dræbt og over 90 andre alvorligt såret, da gnister fra et svejsearbejde startede en brand i et højhus i Shanghai, Kina. Bygningen var i forbindelse med en renovering ved at blive isoleret med plastskum, og det førte til, at branden på kort tid kom helt ud af kontrol.

"Isoleringsmateriale af plastskum er baseret på olie og kendt for at være ekstremt brændbart. Så da branden brød ud, gav isoleringsmaterialet næring til en lynhurtig spredning af flammerne, mens der samtidig udviklede sig en giftig røg. Dette ville aldrig være sket med Rockwool isolering, som er lavet af sten og derfor ikke kan brænde," forklarer vicedirektør i Rockwool koncernen og ekspert i brandsikkerhed, Claus Bugge Garn.

Bygningers brandsikkerhed er altafgørende

For Rockwool koncernen er det en mærkesag kontinuerligt at forske i og udvikle byggematerialer, der overgår gældende

regler for brandsikkerhed. Virksomheden har desuden et vedvarende og stærkt samarbejde med myndighederne på brandsikkerhedsområdet.

"Vi ser det som vores ansvar at hjælpe tilsynsmyndighederne og andre centrale beslutningstagere med at forstå vigtigheden af brandsikkerhed i bygninger. Derfor planlægger vi netop nu en kampagne, der skal skabe opmærksomhed blandt professionelle i branchen og andre om forskellen på brandfarlig og brandsikker isolering," siger Claus Bugge Garn.

Kampagnen vil køre i 2011 og omfatter blandt andet seminarer, workshops og branddemonstrationer for arkitekter, virksomhedsledere, bygningsejere, sikkerhedsansvarlige og forsikringsagenter.

En bemærkelsesværdig mangel på viden

Ifølge Claus Bugge Garn er branden i Shanghai et skoleeksempel på, hvordan uhensigtsmæssige og forkert opsatte isole-

er og ejendom

EKSPERTER ADVARER IMOD SKUMISOLERING

Et nyt lovgivningsinitiativ vækker bekymring i Danmark. Brandfolk og forsikringsagenter advarer nu direkte imod skumisolering.

Advarslen gælder et nyt forslag fra Erhvervs- og Byggestyrelsen, der vil tillade skumisolering i beklædningen på ydermurene i enfamiliehuse.

"Skumisolering er let, nem at arbejde med og det er billigt. Men det er også meget brandfarligt. Derfor hører det som udgangspunkt ikke hjemme i et enfamiliehus, hvor folk sover," udtaler chefenior hos Tryk Forsikring, Erik Isbrand Møller på www.dr.dk. Han fortsætter:

"Skumprodukter udvikler en meget kvælende røg, og når først der går ild i materialet, brænder huset fuldstændig ned."

De nye regler vil også svække sikkerheden for brandfolkene, advarer Brandfolkernes Organisation.

"Der er mange faremomenter ved at trænge ind i en brændende bygning, og nu vil man yderligere åbne op for at tilføje brandfarligt materiale uden på huse ved at isolere med skum. Problemet for os er, at det brænder ekstremt nemt, og derfor udgør det en øget fare for både beboere og brandfolk. Det er simpelthen en svækkelse af sikkerheden, og vi frygter for større ildebrænde," siger næstformand i Brandfolkernes Organisation Tommy Kjær til Berlingske Tidende.

ringsmaterialer kan bidrage uheldigt til, at en brand udvikler sig. "Brandsikkerhed i bygninger er ikke et højt prioriteret område for byggebranchen i Kina, og der er en bemærkelsesværdig mangel på viden om fordelene ved brandsikker isolering. Men brandsikkerhed er også et højt aktuelt emne i lande med strengere regler, hvilket vi blandt andet har set for nylig i Dijon i Frankrig," siger han.

Claus Bugge Garn peger her på en sag, hvor syv mennesker omkom i en brand i en ni etagers bygning. Denne hændelse fandt sted i november 2010, og også i dette tilfælde var plastiskum isolering medvirkende faktor til en dramatisk spredning af branden, som var opstået i en affaldscontainer.

Isolering som brandbarriere

Rockwool isolering er baseret på stenuld, hvilket betyder, at den er brandsikker og kan modstå temperaturer på op til 1000°C. Dermed kan Rockwool isolering fungere som en brandbarriere, hvis den er sat korrekt op. Det valgte isoleringsmateriale kan med andre komme til at spille en afgørende rolle, idet det kan give de vigtige, ekstra minutter, som gør det muligt for folk at

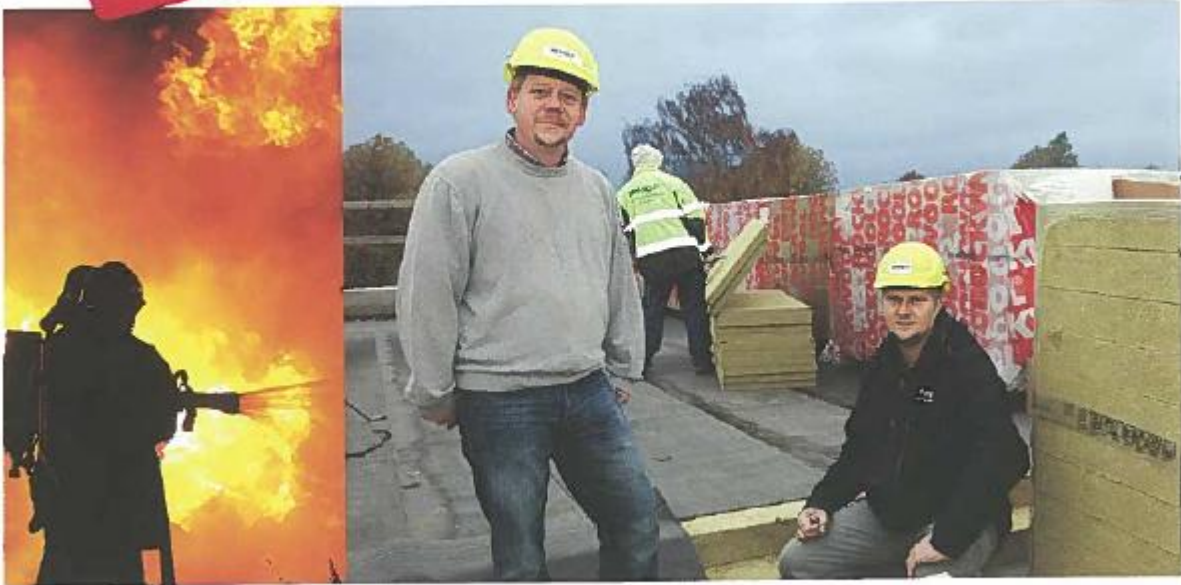
komme væk og for brandvæsenet at komme frem og slukke ilden, før bygningsstrukturen begynder at kollapse.

Rockwool produkter og løsninger kan gøre en sikkerhedsmæssig forskel i alle typer konstruktioner, men især i konstruktioner med flade tag, facadesoleringssystemer og sandwichpaneler.

"Den rette isolering handler ikke kun om at holde varmen og spare på energien. I tilfælde af brand kan valget af isoleringsmateriale vise sig afgørende i forhold til at redde menneskeliv og begrænse skader på ejendom og miljø. Desværre skal der ofte en tragedie til, før folk forstår dette," siger Claus Bugge Garn, inden han konkluderer:

"Det er meget svært at forstå, hvorfor myndighederne ikke i højere grad forsøger at standse brugen af plastiskum isolering i bygninger, hvor brande kan opstå. Erfaringen har vist os igen og igen, at brandfarlig isolering udgør en alvorlig risikofaktor i tilfælde af brand, og de aktuelle eksempler fra Shanghai og Dijon viser, at der er nok at tage fat i."

BRANDSIKKERHED I BYGNINGER

Hospital gjort mere brandsikkert med stenuld

Egentlig var udbygningen af Gentofte Hospital projekteret med polystyren på taget, men en omhyggelig tagentreprenør fik det skiftet til Rockwool isolering.

Når et byggeri har så mange overnattende gæster som Gentofte Hospital, bør man ikke gå på kompromis med brandsikkerheden. Det er holdningen hos tagentreprenøren Hetag Tagdækning Sjælland A/S. Virksomheden har i samarbejde med hovedentreprenøren Hoffmann varetaget tagdækningsopgaven på den 16.000 m² store udbygning af Gentofte Hospital over de seneste to år.

Salgschef Thomas Kræmmer fra Hetag Tagdækning Sjælland siger:

"Vores holdning er, at på steder hvor mennesker ligger og sover hver eneste nat, bør man i bygningskonstruktionerne benytte så mange ubrændbare materialer som muligt. Det gælder uanset, at det er lovligt ifølge bygningsreglementet at projektere med brændbare materialer, sådan som det gælder for isolering af tag med polystyren." Han fortsætter:

"Det handler om at stille sig selv spørgsmålet: Hvor stor er forskellen egentlig i brandspredningens hastighed ved brug af de forskellige materialer? Og kan folk nå at komme ud af den brændende bygning? Så vil man hurtigt se, at det er klart mest ansvarligt at vælge ubrændbart frem for brændbart til steder som skoler, hospitaler og plejehjem."

Væsentlig højere brandsikkerhed

"Da vi fandt ud af, at Gentofte Hospital var projekteret med po-

lystyren, gik vi straks i gang med at undersøge, om det kunne gøres anderledes inden for de budgetmæssige rammer. Det viste sig, at det var en rigtig god ide at skifte polystyrenen ud med Rockwool isolering, fordi der alligevel skulle laves brandbælter med mineraluld blandt andet ved bygningssporing og glaspartier på grund af brandrisikoen ved polystyren. Det betød, at vi kunne tilbyde at lave taget til samme pris, men altså med en højere brandsikkerhed."

Kræver teknisk knowhow

En af Hetag Tagdækning Sjællands styrker er deres store tekniske knowhow, der betyder, at virksomheden er blandt de få tagentreprenører, der kan projektgranske tilbudsmaterialerne for at gøre opmærksom på tekniske problematikker.

"Problemet med brændbart materiale på taget er, at de fleste ikke er opmærksomme på risikoen. Man forholder sig blot til Bygningsreglementet og kigger på prisen uden at tænke videre over, at mange bygninger bør være mere brandsikre end minimumskravet. Men det lykkes os heldigvis ind imellem at få ændret projekteringsmaterialet ved at gøre opmærksom på problemet. Og det er vigtigt for tilbudsgivningen, så man ikke blot har fokus på pris, men også på brandsikkerheden."

Nyhedsbrevets udbredelse mv.

Nyhedsbrevet findes på både dansk og engelsk. Det er udsendt til i alt 14.786 aktionærer via aktiebogen, heraf 14.137 danske udgaver og 649 engelske udgaver. Det er desuden sendt pr. mail til i alt 1.100 medarbejdere, heraf 21 danske udgaver og 1080 engelske udgaver, og til en ikke nærmere defineret gruppe på ca. 600 personer, som via en mailingliste har ønsket at abonnere på nyhedsbrevet, fordelingen er ikke nærmere oplyst for denne gruppe. Rockwool International A/S har fremlagt en opgørelse af 14. marts 2013, som viser, at der er foretaget i alt 973 downloads af nyhedsbrevet, heraf 747 engelske og 218 danske udgaver.

Nyhedsbrevet blev udgivet og udsendt i februar 2011 og blev samtidig lagt på hjemmesiden www.rockwool.com under fanebladet "Investor" og undermenuen "Rockwool Newsletter", hvor det har været offentligt tilgængeligt siden og fortsat er det.

De omtvistede udsagn i artiklerne

De to artikler indeholder en række udsagn om brugen af plastskum som isoleringsmateriale.

Fra artiklen med overskriften "Rockwool isolering beskytter mennesker og ejendom" har Plastindustrien fremhævet følgende udsagn:

1. "Flere alvorlige brande, der i den seneste tid har hærget rundt om i verden, har understreget farerne ved at isolere med skumplast.",
2. "blev 58 mennesker dræbt og over 90 såret, da gnister fra et svejsearbejde startede en brand i et højhus i Shanghai, Kina. Bygningen var i forbindelse med en renovering ved at blive isoleret med skumplast",
3. "Isoleringsmateriale af skumplast er baseret på olie og kendt for at være ekstremt brandbart. Så da branden brød ud, gav isoleringsmaterialet næring til en lynhurtig spredning af flammerne, mens der samtidig udviklede sig en giftig røg. Dette ville

aldrig være sket med Rockwool isolering, som er lavet af sten og derfor ikke kan brænde”,

4. ”Kampagnen vil køre i 2011 og omfatter blandt andet seminarer, workshops og branddemonstrationer for arkitekter, virksomhedsledere, bygningsejere, sikkerhedsansvarlige og forsikringsagenter”,
5. ”er branden i Shanghai et skoleeksempel på, hvordan uhensigtsmæssige og forkert opsatte isoleringsmaterialer kan bidrage uheldigt til, at en brand udvikler sig”,
6. ”Ekspertter advarer imod skumisolering. Et nyt lovgivningsinitiativ vækker bekymring i Danmark. Brandfolk og forsikringsagenter advarer nu direkte imod skumisolering”,
7. ”Skumisolering...er også meget brandfarligt. Derfor hører det som udgangspunkt ikke hjemme i et enfamilieshus, hvor folk sover”,
8. ”Skumisolering udvikler en meget kvælende røg, og når først der går ild i materialet, brænder huset fuldstændig ned”,
9. ”nu vil man yderligere åbne op for at tilføje brandfarligt materiale uden på huse ved at isolere med skum. Problemet for os er, at det brænder ekstremt nemt, og derfor udgør det en øget fare for både beboere og brandfolk. Det er simpelthen en svækkelse af sikkerheden, og vi frygter for større ildebrande”,
10. ”for nylig i Dijon i Frankrig...en sag, hvor syv mennesker omkom i en brand i en ni etagers bygning. Denne hændelse fandt sted i november 2010, og også i dette tilfælde var plastskum isolering medvirkende faktor til en dramatisk spredning af branden”,
11. ”kan Rockwool isolering fungere som en brandbarriere, hvis den er sat korrekt op. Det valgte isoleringsmateriale kan med andre komme til at spille en afgørende rolle, idet det kan give de vigtige, ekstra minutter, som gør det muligt for folk at komme væk og for brændvæsenet til at komme frem og slukke ilden, før bygningskonstruktionen begynder at kollapse”,
12. ”Desværre skal der ofte en tragedie til, før folk forstår dette...Det er meget svært at forstå, hvorfor myndighederne ikke i højere grad forsøger at standse brugen af plastskum isolering i bygninger, hvor brande kan opstå. Erfaringen har vist os igen og igen, at brandfarlig isolering udgør en alvorlig risikofaktor i tilfælde af brand, og de aktuelle eksempler fra Shanghai og Dijon viser, at der er nok at tage fat i”,

Fra artiklen med overskriften "Hospital gjort mere brandsikkert med stenuld" har Plastindustrien fremhævet følgende udsagn:

13. "Hospital gjort mere brandsikkert med stenuld",
14. "Når et byggeri har så mange overnattende gæster som Gentofte Hospital, bør man ikke gå på kompromis med brandsikkerheden",
15. "Vores holdning er, at på steder hvor mennesker ligger og sover hver eneste nat, bør man i bygningskonstruktionerne benytte så mange ubrændbare materialer som muligt. Det gælder uanset, at det er lovligt ifølge bygningsreglementet at projektere med brændbare materialer, sådan som det gælder for isolering af tag med polystyren",
16. "Så vil man hurtigt se, at det er klart mest ansvarligt at vælge ubrændbart frem for brændbart til steder som skoler, hospitaler og plejehjem",
17. "Væsentlig højere brandsikkerhed. Da vi fandt ud af, at Gentofte Hospital var projekteret med polystyren, gik vi strakt i gang med at undersøge, om det kunne gøre anderledes inden for de budgetmæssige rammer",
18. "det betød, at vi kunne tilbyde at lave taget til samme pris, men altså med en højere brandsikkerhed",
19. "Problemet med brændbart materiale på taget er, at de fleste ikke er opmærksomme på risikoen", og
20. To fotos af voldsomme brande, der forsøges slukket af brandmænd.

Rockwool International A/S mener ikke, at de udvalgte udsagn kan læses og forstås isoleret, men mener derimod, at udsagnene skal forstås i en sammenhæng. For at illustrere dette og til brug for sagens behandling i retten har Rockwool International A/S udarbejdet et hjælpebilag, hvor de udvalgte 20 udsagn er samlet efter deres faktuelle indhold i i alt 13 udsagn.

Rockwool International A/S har ved gennemgangen af den skriftlige bevisførelse i sagen taget udgangspunkt i disse 13 faktuelle udsagn (temaer).

Plastindustrien meddelte ved advokatbrev af 31. maj 2011 Rockwool International A/S, at de to artikler efter Plastindustriens opfattelse var i strid med markedsføringslovens §§ 1, 3 og 5 og bad samtidig Rockwool International A/S fremlægge dokumentation for rigtigheden af

udsagnene samt fjerne nyhedsbrevet fra hjemmesiden og udsende en berigtigelse. Rockwool International A/S afviste dette ved brev af 17. juni 2011, hvormed de også sendte materiale til dokumentation for udsagnenes rigtighed, heraf en del af den dokumentation, der er fremlagt i nærværende sag.

Plastindustrien har under sagen tilkendegivet, at man anerkender, at EPS og skumplast som isoleringsmateriale generelt er mere brandbart end isoleringsmateriale af stenuld (rockwool), og at det er korrekt, at isolering med stenuld tværtimod kan fungere som en brandbarriere.

Rockwool International A/S har under sagen tilkendegivet, at man anerkender, at der ikke er brandfare forbundet med at anvende EPS og skumplast som isoleringsmateriale under gulve og terrændæk mv., som beklædes med beton.

Det er ubestridt, at de anvendte fotos af brande er modelbilleder og ikke har relation til de konkrete brande, der omtales i artiklen.

Parternes skriftlige bevisførelse

Plastindustrien har fremlagt følgende materiale til dokumentation for sine synspunkter:

- Brochure: "Fire Safe Construction with EPS" fra EUMEPS (udateret). Heraf fremgår, at det er muligt at designe en bygning med brug af EPS som isolering, der samtidig overholder alle anbefalinger vedrørende isolering og brandsikkerhed.
- Brochure: "EPS-isolering – holder miljøansvarligt på varmen" fra Plastindustrien (udateret). Heraf fremgår, at hvis EPS anvendes i overensstemmelse med Bygningsreglementet, er det fuld forsvarligt at anvende som isolering til både bolig- og erhvervsbyggeri.
- Uddrag af "Plast og Brand, Celleplast, nr. 4" (maj 1977). Heraf fremgår, at der er forskel i brandegenskaberne ved de forskellige celleplastmaterialer, fx EPS, PUR og PIR.
- Rapport: "Anvendelse af EPS isolering, Brandteknisk vurdering" fra Alectia af 6. juni 2008. Heraf fremgår, (i) at Danmark på visse områder har en mere restriktiv praksis

vedrørende anvendelse af brændbare isoleringsmaterialer end sammenlignelige lande, (ii) at byggreglerne i andre lande indikerer, at EPS kan anvendes i varierende grad som isolering af bl.a. ydervægge, og (iii) at der er behov for en revision af den danske Eksempelsamling.

Rockwool International A/S har fremlagt et omfattende skriftligt materiale i form af teknisk dokumentation og litteratur til dokumentation for sine synspunkter og har herfra særligt fremhævet følgende:

- Udsnit af rapport: "Sammenligning af isoleringsmaterialers brandtekniske egenskaber" fra Statens Byggeforskningsinstitut (udateret). Heraf fremgår, (i) at mineraluldsprodukter ikke bidrager til brandudvikling, (ii) at plastprodukter bidrager meget til brandudviklingen, og (iii) at der er nuanceforskelle på de enkelte plastprodukters brandtekniske egenskaber.
- "SFPE Handbook of Fire Protection Engineering, 3. udgave, 2002" af Kodur og Harmath. Heraf fremgår, at mineraluldsisolering kan fungere som brandbarriere.
- Rapport: "Isolering av plastmaterial EPS" af Rådningsverket af 9. marts 2008. Rapporten bygger på en undersøgelse af ca. 600 brande og det konkluderes, at de fleste plastprodukter udvikler 3-4 gange mere røg end træ og på kortere tid, og at konstruktioner med EPS har været indblandet i store ulykker i fx Storbritannien.
- "Evalueringsrapport vedrørende branden i Vik Torg" af Statens bygningstekniske etat og Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskab af 23. januar 2007. Heraf fremgår bl.a., at sandwichelementer med brændbart isolering (plastsikum) efter alt at dømme gav et væsentligt bidrag til brandudviklingen.
- Undersøgelsesrapport fra en brand i De Punt i Frankrig fra the Dutch Safety Board, oktober 2010. Heraf fremgår bl.a., at en mulig hypotese i forhold til brandens hurtige spredning var, at der var påsprayet PUR.
- Pressemeddelelse fra Brandfolkenes Organisation afgivet ultimo 2010/primo 2011, hvori det udtales, (i) at isolering med skum øger risikoen for brandspredning og svækker brandmandens sikkerhed, (ii) at skumisolering brænder ekstremt nemt, og udvikler en giftig røg, og (iii) at de nye regler er en svækkelse af sikkerheden.

- Artikel fra Le Moniteur omkring en brand i Dijon i Frankrig af 17. februar 2011. Heraf fremgår, at facadeisoleringen bestod af ekspanderet polystyren (EPS), der udviklede giftig røg, og at det efter denne brand er blevet påbudt at påføre et hydraulisk mørtelbaseret dæklag uden på isoleringen.
- Info fra wikipedia omkring en brand i Shanghai af 12. april 2012. Heraf fremgår, at der var tale om en brand i en 28 etagers høj beboelsesbygning, hvor 58 døde og ca. 190 sårede. Bygningen var under renovering, og branden kan have været opstået på grund af antænding af facadeisoleringen bestående af polystyren (skumplast).

Rockwool International A/S har under hovedforhandlingen fremvist videofilmen "Cellplast i byggnader – en brandrisk" udarbejdet af Brandskyddsforeningen i Sverige (udateret).

Byggelovgivning i Danmark

Ved opførelse af bygninger i Danmark skal man overholde det såkaldte Bygningsreglement. Til Bygningsreglementet er knyttet en Eksempelsamling, der viser, hvordan forskellige bygningskonstruktioner mv. skal opføres. Eksempelsamlingen indeholder bl.a. et afsnit om "Brandsikring af byggeri".

I forbindelse med en påtænkt revision af Eksempelsamlingen i 2010 blev det bl.a. på grundlag af anbefalingerne i den ovennævnte rapport fra konsulentfirmaet Alectia af 6. juni 2008 foreslået, at man fremover skulle kunne anvende EPS (skumplast) som facadeisolering, dvs. en lempelse af de gældende regler.

Der var i 2010 og 2011 en høringsproces og offentlig debat om disse ændringsforslag.

Ved brev af 8. december 2010 anmodede Erhvervs- og Byggestyrelsen Dansk Brand- og sikringsteknisk Institut (DBI) om at tilkendegive, om man med en sådan ændring (lempelse) af reglerne ville kunne opretholde et acceptabelt sikkerhedsniveau. DBI meddelte i sit høringsvar, at "... DBI ikke ser sig i stand til uden videre at tage stilling til, om det reducerede sikkerhedsniveau i den konkrete sammenhæng er acceptabelt."

Revisionen af Eksempelsamlingen blev gennemført som planlagt, og ifølge 2012 versionen af Eksempelsamlingen kan man anvende skumplast som facadeisolering på en- og tofamiliehuse, dog forudsat at isoleringen afsluttes med et pudslag eller tilsvarende overfladelag. Til nærmere belysning er der anført følgende tekst:

“... Til udvendig isolering af fritliggende enfamiliehuse og helt eller delvist sammenbyggede enfamiliehuse i højst 2 etager med ydervægge af letbeton, beton eller murværk er det tillige muligt at anvende isoleringsmateriale, der ikke mindst er materiale klasse D-s2,d2 [klasse B materiale], afsluttet med et pudssystem eller tilsvarende udvendige overfladelag, som for eksempel natursten, keramik, mursten, beton og letbeton under forudsætning af, at overfladelag og isolering prøvet som et samlet facadesystem kan dokumenteres at overholde følgende kriterier ved prøvning efter den svenske brandprøvningsmetode SP FIRE 105:

...

Ved brug af isoleringsmaterialer, der ikke mindst er materiale klasse D-s2,d2 [klasse B materiale], er det generelt vigtigt at være opmærksom på, at isoleringsmaterialet afdækkes langs alle bygningsdelenes flader, så isoleringsmaterialet ingen steder er blotlagt. Det er særligt vigtigt langs bygningsdelenes kanter og langs åbninger i bygningsdelene, for eksempel langs sokkel og langs åbninger til vinduer og døre, men også ved udtag til ventilation mv.”

Forklaringer

Der er under sagen afgivet forklaring af Claus Jørgensen, Kurt Hyberg Stokbæk, Thorkild Diness Jensen, Claus Bugge Garn, Carsten Jensen, Birgitte Messerschmidt, Erik Isbrand Møller og Tommy Kjær.

Claus Jørgensen har forklaret, at han er uddannet bygningsingeniør og er teknisk chef hos Sundolitt og har været det i 17 år. Sundolitt er en del af en norsk koncern, der producerer isolering, bl.a. EPS til bygningsindustrien og til emballage, f.eks. fiskekasser. De sælger EPS i Danmark, Norge, Sverige, England, Skotland og Spanien, hvor der også fremstilles EPS. Sundolitt er medlem af Plastindustrien. I forbindelse med denne sag er han blevet inddraget løbende, også op til retssagen. Han har stor viden inden for området og en bred vifte af kompetencer. Brand er dog ikke en af hans spidskompetencer, men han holder sig orienteret

om lovgivningen. Han har ikke været med til at træffe beslutning om, at Sundolitt skulle sagsøge Rockwool, og han ved ikke, hvem der har truffet den beslutning. Fordelen ved EPS er materialets gode isoleringsevne, trykstyrke og pris. Sundolitt er markedsledende inden for EPS. EPS bruges primært i terrændæk, gulve og tage, heraf langt størsteparten i terrændæk. EPS bruges til stort set alle typer byggeri, dog er anvendelsen af EPS i ydervægge ikke så udbredt, men det forekommer. Som produkt er materialet brandbart og brænder ved egen flamme. Men hvis det indbygges i en brandsikker konstruktion og beklædes både indvendigt og udvendigt, opfylder EPS reglementet for så vidt angår brandsikkerhed. Det kan beklædes med fx to lag gips eller andre hårde materialer, fx teglsten eller mineraluld. Selve isoleringsproduktet er der ikke noget i vejen med, så det er konstruktionen, forbrugerne skal forholde sig til. Hvis der er uhensigtsmæssigheder i forbindelse med opførelse/renovering, eller der går hul på beskyttelseslaget uden om EPS'en, kan der være en forhøjet brandrisiko. Forudsætningen for sikker anvendelse af EPS er, at konstruktionen uden om opfylder kravene på området. Hvis det ikke er tilfældet, er han enig i "udsagn 5".

Sundolitt har ingen særlige anbefalinger om brugen af EPS til en- og tofamiliehuse, idet det endnu ikke er almindeligt at anvende materialet på dette område. Det er korrekt, at en bygning vil have en større brandværdi, hvis der anvendes EPS i stedet for Rockwool.

Han er enig i, at mineraluld og stenuld er brandstoppende, og at Rockwool isolering kan bidrage til en højere brandmodstandsevne. Han er endvidere enig i, at der ved brand i EPS udvikles giftig røg, idet der udvikles kulilte.

Artiklen på side 8 – 9 i Rockwools nyhedsbrev er efter hans opfattelse ikke i orden. Han så artiklen første gang, da han blev præsenteret for den i forbindelse med denne sag. Han mener, at han læste hele nyhedsbrevet igennem, men fokus var på den nævnte artikel. Han fæstnede sig ikke ved, hvem der var afsender af nyhedsbrevet, eller de andre temaer i nyhedsbrevet. Når han tænker på Rockwool, er det Rockwool Danmark A/S. Han er blevet præsenteret for Rockwools svarbrev og bilagsmateriale, men han har først gennemlæst og været involveret i gennemgangen af bilagsmaterialet i forbindelse med denne retssag. Han har læst det meste af bilagsmaterialet igennem, men det journalistiske materiale har han kun skimmet. Han er bekendt med, at denne sag støttes af EUMEPS. Sundolitt har ikke andre brandekspertes, og Kurt Stokbæk har ikke rådgivet Sundolitt i forbindelse med denne sag.

Han kender Rockwool som en fair og dygtig spiller på markedet, men i artiklen kædes danske ekspertudtalelser sammen med brande i bl.a. Shanghai og Dijon, og ingen af disse brande er, set med danske øjne, relevante for det danske marked. Branden i Shanghai er ikke relevant, da det var en brand i en meget høj bygning, og i Danmark må EPS kun bruges i bygninger op til 3-4 meter. Bygningen i Shanghai var endvidere under renovering og dermed mere udsat brandrisiko, idet EPS-isoleringsmaterialet under renoveringen ikke var "pakket ind" i brandbeskyttende lag, som det skal, men derimod var frit tilgængeligt. Disse forhold er ikke nævnt i udtalelserne, og de tegner derfor ikke det fulde og sande billede af brugen af EPS.

Der er mange i byggebranchen, der hører efter, hvad Rockwool siger, og artiklen vil derfor præge branchen og markedet betydeligt. Han opfatter derfor klart nyhedsbrevet som markedsføring.

Han har ikke særlig kendskab til kapitalmarkedet, men han er bekendt med, hvad en investorportal er. Han abonnerer ikke selv på Rockwools nyhedsbrev, og han ved ikke, om der er andre på Sundolitt, der gør det.

På det globale marked for isolering er reglerne for de enkelte produkters anvendelse helt afgørende for omsætningen af produkterne. Han har læst de forskellige advarsler fra brandvæsenet og forsikringsselskabernes side vedrørende EPS, men han har endnu ikke set eksempler på, at forsikringsselskaber har taget forbehold i forsikringsbetingelserne eller har beregnet sig større præmier i forbindelse med anvendelse af EPS frem for Rockwool.

Han var med til at igangsætte projektet omkring Alectia-rapporten. Opgaven lød på, at man skulle se på muligheden for at anvende EPS som facadeisolering. Efter at Sundolitt havde bestilt rapporten, var der ingen kontakt mellem Sundolitt og Alectia. Det er korrekt, at Charlotte Michelsen var ansat i Alectia og senere blev ansat i Erhvervs- og Byggestyrelsen.

Det er endvidere korrekt, at der har været en brand i Sundolitt. Det var råvaren EPS, der gik ild i. EPS fremstilles i kæmpeblokke, der skæres ud med glødetråd. Selve udskæringen var stoppet, men det var glødetrådene ikke, og derved opstod der brand.

Han kan bekræfte, at Sundolitt havde en stigende indtjening i 2011, men stigningen omfattede både isolering og emballage og skyldtes bl.a., at antallet af ansatte blev mindre.

Kurt Hyberg Stokbæk har forklaret, at han er tilknyttet som konsulent for Plastindustrien, men ikke er ansat i Plastindustrien. Han er oprindelig uddannet murer og bygningsingeniør og har nu et mindre konsulentfirma. Han har været orienteret løbende om denne retssag.

Bygningsreglementet regulerer byggeri på alle områder. Reglementet indeholder en række funktionserklæringer og en tilhørende "Eksempelsamling". Funktionserklæringer er kun hensigtserklæringer, mens Eksempelsamlingen er konkrete eksempler. Der har været flere udgaver af Eksempelsamlingen. I 2012-udgaven var der ændringer i forhold til tidligere versioner. Han har ikke selv været involveret i arbejdet omkring ændringerne af Eksempelsamlingen, men der var nedsat en arbejdsgruppe, hvor Karsten Jensen sad som repræsentant for Plastindustrien. Ændringen angik øgede muligheder for at anvende EPS som isolering i ydervægge sammen med lettere pladebeklædning, og han er bekendt med, at man i den forbindelse havde foretaget en brandtest løbende over ca. 15 min. Trods denne lempelse af reglerne er man fortsat mere restriktive med hensyn til brugen af EPS i Danmark end i Sverige. Han kan bekræfte, at Bygningsreglementet er udformet og løbende revideret i takt med, at der er sket ulykker og indhøstet nye erfaringer, primært i Danmark, og at markedet på dette område er drevet meget af lovgivningen. Han holder sig ikke generelt opdateret omkring brande globalt, men han deltager af og til i diverse arbejdsgrupper herom.

Artiklen "Ekspanderet polystyren og brandsikring af byggeri" skrev han efter aftale med Dansk Brandteknisk institut, DBI, og formålet var at orientere læserne om EPS. I artiklen gør han rede for de daværende regler. Han oplyser i artiklen endvidere om, at hvis man følger reglerne, og betingelserne for at anvende EPS er opfyldt, så er der ingen fare for brand ved anvendelse af EPS. Så snart produktet er afsendt fra fabrikken, bliver forholdsreglerne vedrørende konstruktionen omkring EPS'en afgørende. I relation til diskussionen omkring EPS og brandsikkerhed er det sondre mellem produktets egenskaber og konstruktionen uden om produktet. Hvis konstruktionen omkring EPS ikke er korrekt udformet, kan der være en risiko for brand. Han er enig i, at Rockwool kan fungere som brandbarriere, og at det bidrager til at forhøje brandmodstandsevnen.

Når DBI i deres hørings svar af 15. december 2010 til Erhvervs- og Byggestyrelsen ikke vil tage stilling til, om ændringen i Bygningsreglementet indebærer et reduceret sikkerhedsniveau, ser han det som et udtryk for, at de ikke tør blande sig i diskussionen.

Kort efter nyhedsbrevets udsendelse fik han tilsendt et eksemplar af hele nyhedsbrevet og blev indkaldt til møde herom i Plastindustrien. På mødet gav han sin klare mening til kende. Han har læst hele nyhedsbrevet. Efter mødet hørte han først fra Plastindustrien igen i forbindelse med dette sagsanlæg. Han fik her tilsendt Rockwools svarbrev og skimmede det igennem. Han hæftede sig ikke ved den videnskabelige artikel om giftighed, idet der ikke er noget nyt i det. Han undrede sig over, at de omtalte tests var udført på basis af vægt, idet materialerne ikke vejer det samme. Han har også fået tilsendt Rockwools bilagsmateriale til orientering, men har ikke læst det hele. Han fik først ekstrakten i sagen for få dage siden.

Artiklen i nyhedsbrevet har en skræmmende virkning på læseren. Han ved ikke, hvem artiklen præcis er henvendt til. Hvis læseren er en professionel fra byggebranchen, vil den nok virke mest skræmmende, eftersom de fleste almindelige mennesker og forbrugere nok ikke ved, hvad EPS er. Det er også typisk de professionelle fra byggebranchen, der indkøber isoleringsmaterialer og ikke slutforbrugere.

Han har ikke særlig kendskab til hverken aktiemarkedet eller investeringsportaler, og han abonnerer ikke på Rockwool Internationals nyhedsinvestorbrev.

Thorkild Diness Jensen har forklaret, at han har været ansat i Rockwool International A/S siden 1996. I 2001 blev han kommunikationschef, og i 2006 blev han direktør for afdelingen "Kommunikation og Investorrelationer" med i alt 7 ansatte. I Rockwool International A/S, som er et holdingselskab, er der omkring 300 ansatte. Det er en blanding af ingeniører, HR-folk, kommunikations- og marketingsfolk. Der er en HR-afdeling for Rockwool koncernen og en for holdingselskabet Rockwool International. Han mener, at økonomiafdelingen også er opdelt på den måde. Han beskæftiger sig med offentlighed omkring Rockwool-koncernen i bred forstand. F.eks. også hvis der bliver fokus på, hvad Rockwool betaler i skat og lignende. Derudover tager han sig af investorer og kapitalmarkedet, håndtering af pressen, den interne kommunikation og reglerne for børsnoterede virksomheder, herunder corporate governance regler og fondsbørsregler. Han mødes med investorer og aktieanalytikerne, erhvervspressen og deltager i investormøder for småaktionærer. Der er også kommunikationsafdelinger i de lokale selskaber i koncernen, men de tager sig ikke af kommunikation til investorerne. Det er kun hans afdeling i Rockwool International, der har denne opgave. Der kan godt være koor-

dineringsopgaver mellem kommunikations- og marketingsafdelingen, men marketingsafdelingen har ikke noget med nyhedsbrevet at gøre.

Rockwool ønsker at skabe forståelse og accept af firmaets aktiviteter både i den brede befolkning, men også i forhold til investorerne, virksomhedens ansatte og private interesseorganisationer (NGO'er). Til dette formål bruger de omfattende kommunikation i form af aktionærnyhedsbreve, møder, pressemeddelelser, fondsbørsmeddelelser, pressekontakter generelt og oplysninger mv. på investorportalen på Rockwools hjemmeside. Hans afdeling udarbejder ikke markedsføring og reklamer for Rockwools produkter. Det arbejde ligger i de lokale afdelinger i datterselskaberne/driftsselskaberne. Der kan dog være enkelte markedsføringstiltag, som udarbejdes centralt, men det har hans afdeling ikke noget med at gøre. Kontakten til kunderne foregår via de lokale selskabers hjemmesider. Der er oprettet en særskilt informationsboks til investorer på hjemmesiden. Hans fokus er på øget kommunikation til investorer og generel pleje af Rockwools renommé. Det står også i hans personlige bonusmål. Rockwool tager denne retssag meget alvorligt, og der har været intern evaluering på grund af sagen.

Nyhedsbrevet udsendes ca. to gange om året. Han og en medarbejder satte sig sammen og "brainstormede" over forskellige temaer, der kunne bruges til nyhedsbrevet i februar 2011, og udvalgte på den baggrund nogle temaer, som de også forelagde for deres overordnede leder, finansdirektøren (CFO). Herefter gik de i gang med at skrive nyhedsbrevet. Kiff, der er journalist, kontaktede de forskellige mulige kilder og skrev artiklerne. Artiklerne blev sendt til godkendelse hos alle citerede og til de relevante personer internt. Men artiklerne blev ikke forelagt til godkendelse hos den juridiske chef. Det er ikke standardprocedure, at nyhedsbreve og lignende godkendes af den juridiske chef.

Nyhedsbrevet udkommer på dansk og engelsk og har fokus på emner af relevans for aktionærer og investorer. For at finde nyhedsbrevet på hjemmesiden, skal man foretage flere aktive valg/klik, og selv om man har tilmeldt sig et abonnement på nyhedsbrevet pr. mail, skal man stadig selv gå ind og se det eller downloade det på hjemmesiden. Man får ikke tilsendt selve nyhedsbrevet direkte. Nyhedsbrevet ligger kun i pdf-format og skal downloades for at kunne læses. Det ligger uden særlig adgangsbeskyttelse på en offentligt tilgængelig hjemmeside, så alle kan gå ind og læse det.

Nyhedsbrevet er talerør til investorer m.fl. og sendes primært til aktionærene, 14.137 danske og 649 engelske udgaver, og i alt 1100 medarbejdere, 21 danske og 1080 engelske udgaver. Derudover er der en gruppe personer, som selv har ønsket at abonnere nyhedsbrevet via mail, heraf 96 danske og 168 engelske udgaver. Han kender ikke mail-udsendelseslisten, men ved at den indeholder både journalister, personer fra myndigheder samt finans- og erhvervsafdelinger og forhandlere i byggebranchen. Der står pt. i alt ca. 600 personer på denne mail-liste, men den ændrer sig løbende. Udsendelsen til aktionærene sker ud fra aktionærbogen. Udgifterne til produktion af nyhedsbrevet udgør i alt ca. 100.000 kr., alt inklusive.

Informationerne i nyhedsbrevene skal naturligvis være sande, og artiklerne skal være realistiske og må ikke love for meget. Det handler i høj grad om at afstemme forventningerne på markedet. Det generelle tema i nyhedsbrevet fra februar 2011 var "brand". Artiklen om Kina gør opmærksom på faktorer, der kunne være relevante for Rockwools salg fremover. Artiklen endte med at få et nærmest profetisk skær, fordi de kinesiske myndigheder faktisk efterfølgende har foretaget ændringer af reglerne på området. Artiklen kunne ikke være skrevet uden at nævne skumplast som isolering, eftersom plastindustrien har ca. 55 % af det globale marked, mens Rockwool kun har ca. 20 %. Hvis nyhedsbrevet også havde været henvendt til Rockwools slutkunder, ville det ikke have været hensigtsmæssigt at omtale de prisstigninger, som er omtalt i lederen i nyhedsbrevet.

Han er bekendt med, at der har været retssager i nogle af Rockwools datterselskaber, men ikke i Rockwool International A/S. På nuværende tidspunkt er der stor debat i Tyskland om skumplast som vægisolering, men han ved ikke, om Rockwool tør skrive om det i deres fremtidige nyhedsbrev. Han synes, at sager som denne kan betyde, at der bliver lagt bånd på kommunikationen.

Hovedartiklen omkring skumplast er hans og journalisten Kiffs ide. Kiff tog kontakt til Claus Bugge Garn fra Rockwool International og skrev artiklen på baggrund af et interview med ham. Artiklen er bagefter sendt til godkendelse hos Claus Bugge Garn og hans chef. Den kommende kampagne, der er omtalt i artiklen side 8 – 10, er noget, der typisk foregår i datterselskaberne og ikke i holdingselskabet. Han kendte ikke så meget til selve kampagnen, da dette ikke er inden for hans område, men han vidste, at der havde været afholdt nogle branddemonstrationer. Han regnede også med, at kampagnen var ført ud i livet, men kendte dog ikke til reaktionerne på kampagnen. Faktaboksen til artiklen indeholder en illustrativ hi-

storie om, at der er i Danmark er pres på lovgivningen på dette område. Lovgivningen er et af flere aspekter, der har betydning for markedet.

Artiklen om Gentofte Hospital er bare en case story fra et af de danske datterselskaber, der viser et konkret eksempel på et byggeri, hvor man er gået videre end reglerne foreskriver i forhold til brandsikkerhed. Det var en relevant historie, fordi der i markedet er et potentiale til at folk til at gå længere, end lovgivningen kræver. Indholdet i artiklen kommer fra Kiffs kilder, som han ikke kender nærmere til, og fra Rockwools marketingsafdeling.

De har helt bevidst anvendt modelbilleder i nyhedsbrevet, fordi man skal være tilbageholdende med at bruge dokumentariske billeder. Det er også et bevidst valg, at der ikke er indsat tekst til billederne. Hvis de havde brugt dokumentariske billeder, ville udtrykket have været endnu stærkere.

Artiklen om RockShell er baseret på informationer fra RockShell organisationen. De to personer, der udtaler sig i artiklen, Henrik Bøgeskov og Johan Prior Knock, er begge fra Rockwool International.

Han er den ansvarshavende redaktør for nyhedsbrevet, så indholdet er i sidste ende hans ansvar. Rockwool er ikke tilmeldt pressenævnet. Han kender ikke til, hvilken omtale artiklerne har fået i pressen og i øvrigt.

Claus Bugge Garn har forklaret, at han er kemiingeniør med speciale inden for plastik. Han har været ansat i Rockwool International A/S siden 1989 og haft forskellige stillinger og ansvarsområder. Han har forskellige tillidshverv inden for branchen, er medarbejdervalgt repræsentant i Rockwool Internationals bestyrelse og viceformand for Board of the Alliance for a Fire Safe Europe. Brandforskning får desværre ikke så meget får opmærksomhed fra myndighederne eller bevågenhed i form af forskningsmidler. Han har i mange år fulgt med i og deltaget i brandforskningen og har bl.a. haft en phd- studerende. Han holder sig opdateret ved at deltage i forskellige konferencer og en Fire Science-komite med deltagelse af eksterne brandeksperter. Han bruger de forskellige fora til på et overordnet plan at diskutere brandsikkerhed, men de diskuterer også specifikke emner og fakta.

Siden brandene på Harald og Hafnia, har vi i Danmark haft et højt sikkerhedsniveau og derfor ikke haft de store katastrofer. I Danmark har man i forbindelse med en brand mere fokus på, om der er tale om en kriminell handling og end på selve brandforløbet.

Vedrørende artiklen "Isolering av plastmateria EPS (expanderad polystyren) mfl." fra Råddningsverket, forklarede han, at Råddningsverket svarer til Beredskabsstyrelsen i Danmark og har ansvaret for brandslukning og udstedelse af retningslinjer.

Han synes, at denne sag er meget alvorlig. Al information i nyhedsbrevet er korrekt, men han er samtidig ikke overrasket over Plastindustriens reaktion, for han ved godt, at Plastindustrien gør alt for, at sådanne synspunkter ikke kommer frem i offentligheden. Der er for tiden en lignende diskussion i Tyskland omkring skumplast, og han forstår Thorkild Diness Jensens dilemma om, hvorvidt sådan information kan bringes i et nyhedsbrev fremover. Der er ingen tvivl om, at sådan information har betydning for markedet og værdien af aktierne.

I forhold til artiklen i nyhedsbrevet om skumplast forklarede han, at han blev kontak- tet af journalisten Kiff, der interviewede ham om brandsikkerhed. Hun lavede derefter et udkast til artiklen, som han kommenterede på. Baggrunden for artiklen er forskellige med- delelser fra de kinesiske myndigheder og hans personlige holdning. Dog vidste han ikke, om tallene for dræbte og sårene var korrekte. Han fik artiklen til gennemsyn i den engelske ver- sion og husker ikke, om han også så den danske version. Vedrørende indholdet af artiklen forklarede han overordnet, at ændringer i brandlovgivningen som regel sker på baggrund af analyser af konkrete brande. Brandene i Shanghai og Dijon har skabt diskussion i branchen, og fra Rockwools side forventede man på denne baggrund regelændringer i de pågældende lande. Det var en relevant information at videregive til markedet. Han var selv i Shanghai i december, lige efter branden i november. Han var forbi det sted, hvor branden havde været, men han havde ikke kontakt med dem, der konkret havde været med til brandslukningen. Han omtaler kun skumplast på et generelt plan, men hans udtalelser er gældende for alle skumplastprodukter, fx EPS, PUR, PIR og XPS. Han er enig i, at når "construction" i den en- gelske artiklens sidste afsnit oversættes til "bygninger" i den danske udgave, kan det virke misvisende, for den pågældende udtalelse vedrører netop kun konstruktioner.

I forhold til hans udtalelse om, at "Isoleringsmateriale af plastskum er baseret på olie og er kendt for at være ekstremt brændbart ...", forklarede han, at oliebaserede plasttyper er ekstremt brændbare og kan få et højhus til at stå i flammer på få minutter. Det er ikke rele- vant i en dansk kontekst, men det er relevant for de fremtidige markeder i de pågældende udlande, og derfor er det også relevant for en dansk aktionær.

Den omtalte kommende kampagne blev iværksat, fordi man fra Rockwools side syntes, at man var begyndt at vildlede markedet, hvilket kunne give sikkerhedsmæssige problemer. Hans rolle i kampagnen var at udarbejde såkaldte fakta ark, i alt 18 forskellige ark, samt at udarbejde et uddannelsesprogram i brandsikkerhed og sikre, at der blev udbudt nationale kurser. Kampagnen kører fortsat, og han har ikke hørt om indsigelser fra det danske marked og heller ikke fra Plastindustrien. Han har selv deltaget i en branddemonstration for nogle aktieanalytikere, og han ved, at der ved nogle af demonstrationerne var blevet uddelt skriftligt materiale.

Vedrørende hans udtalelse om, at "branden i Shanghai er et skoleeksempel på, hvordan uhensigtsmæssige og forkert opsatte isoleringsmaterialer kan bidrage uheldigt til, at en brand udvikler sig", forklarede han, at man ville renovere bygningen og i den forbindelse lave en udvendig facadeisolering med plastskum med puds udenpå. Hele bygningen blev dækket med plastskum, men for at spare penge flyttede man ikke folk ud af bygningen imens arbejdet stod på. I forbindelse med noget svejsearbejde, der pågik samtidig med isoleringsarbejdet, antændte en gnist isoleringsmaterialet. Det er et eksempel på, hvad der kan ske, hvis man ikke tager de nødvendige forholdsregler, og at der er stor forskel på brandsikkerheden rundt omkring i verden. Det anvendte produkt, "Spray-on", var lovligt, og er det også i f.eks. Holland og Spanien, men selve opsætningsfasen var problematisk, særligt i forhold til det anvendte produkt. Produktet er der ikke noget at udsætte på, forudsat at reglerne er opfyldt, og derfor er det vigtigt, at markedet er informeret om disse forholdsregler. Hvis man havde brugt et andet materiale, havde opsætningen ikke været uhensigtsmæssig. Ifølge den danske eksempelsamling til Bygningsreglementet skal der i sådanne tilfælde ske løbende afdækning i opsætningsfasen.

Han bekræftede sine udtalelser om branden i Dijon og forklarede, at i dette tilfælde var konstruktionen i orden i forhold til de gældende standarder. Men på trods af det viste det sig, at beskyttelseslaget ikke var tykt nok, så reglerne viste sig ikke at være strenge nok.

Vedrørende overskriften på artiklen om Gentofte Hospital "Hospital gjort mere brandsikkert med stenuld" forklarede han, at brug af skumplast som isolering i terrændæk og gulv med betonlag er uden problemer. Men hvis man f.eks. ved udvendig facadeisolering kun beskytter skumplastet med et meget tyndt lag, kan det give problemer. Rockwools selskaber sælger generelt ikke isolering til gulve og fundamenter, da EPS her er en god og brandsikker

løsning. Så på det område er der ingen konkurrence mellem Rockwool og Plastindustrien. Historien var vigtig i nyhedsbrevet, fordi aktørerne på markedet har en interesse for sådanne oplysninger og eksempler.

Det er korrekt, at der er forskel på selve produktet skumplast og dets egenskaber og så selve konstruktionen og den færdige løsning. Hvis forudsætningerne er opfyldt, skumplast brandsikkert. Men det er fortsat vigtigt at informere om, hvad der kan ske, hvis dette ikke er tilfældet. Skumplast indlagt i en hulmur eller mellem betonelementer er fuldstændig sikkert.

Vedrørende det fremlagte materiale om giftighed forklarede han, at ved sammenligning af træ og plastprodukter, er det ikke nok at se på omfanget af røg. Man skal også se på, hvor hurtigt røgen udvikler sig. Ved brand i træ konstruktioner beskyttet forkulningen af træet mod hurtigt brand, hvorimod der ved brand i plast sker en hurtig forbrænding og en meget stor og koncentreret udledning af varme i en kort periode.

Skumplastproduktet PIR er også ekstremt brandbart. Det fremgår bl.a. af det fremlagte uddrag af "Plast og Brand, Celleplast, nr. 4 fra maj 1977".

Carsten Jensen har forklaret, at han oprindeligt er uddannet inden for shipping. Siden har han taget en masteruddannelse i brandsikkerhed på DTU og en længere beredskabsuddannelse. I dag er han beredskabsinspektør ved Rudersdal Kommune. Hans fokus er det forebyggende arbejde. Han rådgiver kommunen i byggeprojekter og er ansvarlig for driftstilsyn i særlige bygninger, fx institutioner, skoler og plejehjem. Han rådgiver ikke om materialevalg, men holder sig til at føre tilsyn med, om bygningsreglerne er fulgt. Han har tidligere været tilknyttet konsulentfirmaet Alectia som brandrådgiver. Her hjalp han bygherrer og arkitekter med at finde hensigtsmæssige løsninger og ydede også generel rådgivning om produkter.

Vedrørende Alectia-rapporten har han forklaret, at hans opdrag fra Plastindustrien var at søge dokumentation og eksempler, der kunne understøtte en ændring af de danske bygningsregler med henblik på at få bedre mulighed for at bruge plastindustriens produkter. Han skulle herunder se på regler og praksis i de lande, vi normalt sammenligner os med. Han var hovedforfatter på den rapport, som blev udgivet i forbindelse med undersøgelsen, men sparrede løbende med Charlotte Michelsen. Han kan stå helt inde for rapporten. Det var Charlotte Michelsen, der indgik aftalen om undersøgelsen med Plastindustrien. Hun var hans chef dengang og projektleder for undersøgelsen. Hun var med på sidelinjen hele vejen,

men gik dog på barsel undervejs og blev efterfølgende ansat i Erhvervs- og Byggestyrelsen som konsulent. I Erhvervs- og Byggestyrelsen arbejdede hun ikke konkret med den omtalte lempelse af bygningsreglerne, og han er ikke bekendt med, at der har været drøftelser om inhabilitet i den forbindelse.

Konklusionen i Alectia-rapporten var, at Danmark havde mere restriktive regler om brandsikkerhed, herunder vedrørende anvendelse af isoleringsmateriale, i forhold til andre sammenlignelige lande. Rapporten angav konkrete anbefalinger om et fremtidigt brandsikkerhedsniveau svarende til den standard, der var og fortsat er i Sverige. Under arbejdet med rapporten talte han med Boverket i Sverige om den svenske standard. Der var enighed om, at standarden var af ældre dato, men også at standarden var vel afprøvet og med et tilstrækkeligt sikkerhedsniveau. Han er bekendt med, at standarden blev kritiseret af bl.a. Dansk Brandteknisk Institut for at være for gammel, men han ved ikke, hvad kritikken nærmere gik på og har heller ikke undersøgt det eller andre brandudredninger mv. i Sverige. Han kender ikke den video om brand og isoleringsmateriale, som har været vist i retten. Det er korrekt, at anbefalingerne i Alectia-rapporten indebærer en større risiko for brand, da man med dem åbner for anvendelse af brændbart isoleringsmateriale, men de har dog stadig et acceptabelt sikkerhedsniveau. Alectia-rapporten og den efterfølgende proces har medført en lempelse af Eksempelsamlingen, så der nu er mulighed for at bruge skumplasts som facadeisolering på enfamiliehuse.

Lempelsen medfører samtidig en sænkelse af sikkerhedsniveauet. Kravene til facadepuds er, at pudsen skal være robust og have en tykkelse på 6-8 mm. Det er facadepudsen uden på skumplasten, der udgør brandbeskyttelsen. Han er enig i, at der potentielt er risiko for, at pudsen kan gå i stykker eller blive beskadiget. Han har ikke set konstruktionen brugt efter lempelsen. EPS har altid kunnet anvendes som facadeisolering, men reglerne herom har været meget skrappe, så det blev ikke brugt ret meget i praksis. EPS kan også bruges i tagkonstruktioner og terrændæk, og det er også sket meget i praksis og er også fortsat tilfældet. Alectia-rapporten indeholder også et afsnit om ubeskyttet isolering, og det er også kommet med i Eksempelsamlingen version 2012.

I forhold til Alectia-rapportens først anførte kilde "Behavior of EPS in case of fire, European manufacturers of EPS, 2002", forklarede han, at han havde læst brochuren, men at

han ikke husker, om han havde læst andet materiale eller referencer med samme indhold som denne.

Da han læste om branden i Shanghai i Rockwools nyhedsbrev, hæftede han sig ved, at der var tale om en bygning under renovering og dermed ubeskyttet isolering. Han kender ikke reglerne i Kina, men da EPS ikke kan bruges i højhuse i Danmark, synes han ikke, at branden er relevant for en dansk diskussion om brandsikkerhed. Vedrørende Shanghai-branden henvises der til en uhensigtsmæssig opsætningsfase og en ukorrekt konstruktion, og han mener ikke, at det er relevant at drøfte det generelle sikkerhedsniveau ud fra sådan en sag. Hans samlede indtryk af nyhedsbrevet var, at det på en meget kantet og unuanceret måde blev slået fast, at EPS kan brænde.

Vedrørende Erik Isbrand Møller udtalelse om, at "Skumplast udvikler en meget kvælende røg, og når først der går ild i materialet, brænder huset fuldstændig ned", forklarede han, at det er rigtigt, at skumplastprodukter udvikler meget røg, men al røg er kvælende og sundhedsskadelig. Røgd udviklingen er dog voldsommere og hurtigere end ved brændende træ. At skumplast brænder, er dog ikke ensbetydende med, at hele huset brænder ned, men det er rigtigt, at huset nok vil blive ubeboeligt.

Han har ikke særligt kendskab til aktiemarkedet og investorportaler og abonnerer ikke på investornyhedsbreve eller lignende.

Birgitte Messerschmidt har forklaret, at hun er uddannet bygningsingeniør med speciale i brandsikkerhed. Hun kom til Rockwool International i 1999 og blev i 2000 leder af deres brandtekniske laboratorium. Hun flyttede til USA i 2001 og startede samtidig eget konsulentfirma, hvor hun primært arbejder for Rockwool International A/S. Derudover er hun medlem af og engageret i flere brandtekniske organisationer.

Hendes rolle i denne sag har været at skaffe dokumentation for udsagnene i nyhedsbrevet. Alle udsagnene i nyhedsbrevet er korrekte, og den video, der er blevet vist i retten, indeholder dokumentation for alle udsagnene om plastprodukter.

Hvad angår giftighed fremgår det klart af rapporten "Assessment of the toxicity of building insulation materials" og graferne og tabellerne side 16, at PIR og PUR er de værste materialer med hensyn til udvikling af giftig røg. Derefter kommer EPS og til sidst stenuld. Den anvendte testmetode er den eneste, der kan måle, hvad der sker under henholdsvis en

velventileret og en underventileret brand. Der udvikles mest røg i en underventileret brand, som også er det hyppigste forekommende i praksis.

Vedrørende Alectia-rapporten forklarede hun, at konklusionerne i rapporten bygger på laboratorieforsøg, og at man aldrig vil have en ideel forbrænding i den virkelige verden. Sammenligningen af giftighed i henholdsvis skumplast og træ er misvisende, fordi de brænder og afgiver røg meget forskelligt. Den anførte kilde i rapporten var desuden fra 1998 og klart forældet. Rapporten er ikke veldokumenteret, og hun ville ikke selv - som Dansk Brandteknisk Institut - på den baggrund kunne tage stilling til, om det reducerede sikkerhedsniveau, der følger af lempelsen i Eksempelsamlingen, er acceptabelt.

Brandudredning fra Vig Torv i Norge viser, at en væg med isolering af mineraluld formåede at stoppe branden. Bygningen og konstruktionen opfyldt de dagældende norske bygningsregler, men ulykken skete alligevel, og de norske regler er efterfølgende ændret.

Ved De Punt-branden i Holland viste det sig, at der var sprayet polyetan på væggene. Det var en forkert benyttelse, og det er heller ikke lovligt at bruge på den måde i Danmark.

Hun har læst alt det dokumentationsmateriale, Plastindustrien har fremlagt, og mener ikke, at det modsiger udsagnene i nyhedsbrevet. Det går igen flere steder, at EPS er sikkert at anvende, hvis det er beklædt, og der ikke er begået fejl i konstruktionen. Det er korrekt, at sikkerhedsniveauet afhænger fuldstændig af, om konstruktionen er udført korrekt, og at den ikke efterfølgende er blevet beskadiget, f.eks. af boldspil o.l. Man har ingen erfaring med, hvor meget der skal til for at beskadige konstruktionen, for det er ikke bare hullets størrelse, men også dets placering i konstruktionen, der har betydning. Flere af brandudredningerne viser, at selv små huller i konstruktionen kan være problematiske.

Nyhedsbrevet indeholder en generel kritik af skumplast som isoleringsmateriale. Det er sendt ud internationalt, og derfor er det relevant ikke kun at skrive om danske forhold.

Det er hendes klare opfattelse, at det i forbindelse med Erhvervs- og Byggestyrelsens behandling af lempelserne i eksempelsamling var Charlotte Michelsen, der reelt behandlede sagen. Hun er ikke bekendt med, om nogen har fulgt op på eventuelle habilitetsproblemer i den forbindelse.

Ved brug af EPS i terrændæk med et overlæg af enten beton eller jord er der en meget lille brandrisiko, men ved brug af EPS i en tagkonstruktion er risikoen større. Det er korrekt, at skumplast er det bedste at bruge som isolering i terrændæk – også i en- og tofamiliehuse,

altså boliger. Men man skal være klar over, at man skal tage visse forbehold, og at det skal behandles på en bestemt måde i konstruktionen. Det vil dog være for at vidtgående helt at forbyde brug af skumlast isolering i boliger.

Hvis der går ild i en skumplast isolering i et hus, vil nogle huse brænde helt ned, mens andre ikke vil gøre det. Det kommer an på brandens omfang og er i øvrigt også et spørgsmål om definition af, hvad "brænde helt ned" er.

Brandegenskaberne for EPS, PUR og PIR er ikke identiske. EPS er et termoplast og vil smelte, mens PUR og PIR ikke smelter, men forkuller over tid. Men fælles for dem er, at de har en meget høj brandværdi og udvikler giftig røg.

Hun var projektleder for rapporten fra Statens Byggeforskningsinstitut vedrørende "Sammenligning af isoleringsmaterialers brandtekniske egenskaber". Formålet var at undersøge, hvordan alternative isoleringsmaterialer reagerede i forhold til almindeligt kendte produkter. De anvendte afprøvningsmetoder er beregnet til at teste det enkelte produkt og bruges til at karakterisere selve produktet og materialet, og undersøge dets reaktioner i forbindelse med brand. Rapporten kan kun bruges til at sammenligne produkter, men ikke sammensatte konstruktioners brandtekniske egenskaber. Konstruktioner var ikke en del af opgaven.

Erik Isbrand Møller har forklaret, at han er uddannet tømrer og bygningskonstruktør. Han har arbejdet i brandvæsenet og som brandinspektør i et forsikringsselskab. Han er nu ansat i Tryg som risikoingeniør og har været det i 15 år.

Han bekræftede sine udtalelser om skumplast i faktaboksen til artiklen i nyhedsbrevet. Han kom med udtalelserne i forbindelse med pressens omtale af de foreslåede ændringer af Bygningsreglementet. Tryg arbejdede sammen med brancheforeningen Forsikring & Pension imod ændringerne. DR P1 morgen henvendte sig i den forbindelse til Tryg for at få oplysninger, og han blev bedt om at svare på deres spørgsmål. Han var ikke bekendt med, at udtalelsen senere er blevet brugt i Rockwools nyhedsbrev. Men udtalelsen er citeret korrekt. Ud fra hans viden om udvikling af røg fra forskellige produkter ved han, at EPS udvikler en sort og meget kvælende røg. Selv om der går ild i en skumplastisolering, vil et hus eller en bygning ikke nødvendigvis brænde helt ned, men vil typisk skulle rives ned og bygges op igen. I

forsikringsmæssig sammenhæng karakteriseres en skade på 50 % eller derover som en total-skade. Han har ikke modtaget betaling for sine udtalelser.

Lempelsen af Bygningsreglementet betød, at Tryg med virkning fra 30. oktober 2009 ændrede deres industritarif, så præmien nu er forhøjet, hvis der er anvendt skumplast i form af PIR og PUR som isoleringsmateriale. Som udgangspunkt kan man ikke tegne forsikring, hvis der er anvendt EPS skumplast som isolering i en tagkonstruktion, og hvis Tryg alligevel accepterer dette, vil der i hvert fald være et tillæg på 50 % af præmien. Præmieændringen er baseret på danske og internationale erfaringer, herunder slagteribrande i Sønderjylland og Skive, hvor det har vist sig, at den anvendte skumplastisolering har gjort brandene større.

Han ved, at Forsikringsingeniørforeningen har holdt møde med bl.a. Kingspand, der producerer såkaldte sandwichprodukter af skumplast, og med Rockwool, hvor selskaberne har fortalt om deres produkter. Der har ikke været møder med Plastindustrien og heller ikke med andre plastproducenter..

Ud fra hans viden er EPS meget brandfarligt. Han ved bl.a., at man anbefaler, at der ikke anvendes EPS som ydervægisolering i én- og tofamiliehuse, fordi dette på grund af brandrisikoen er for farligt at anvende, der hvor folk sover. Men hvis det er anvendt, kan bygningen dog stadig godt forsikres. Problemet er ikke så stort, når en bygning lige er opført og facaden er helt intakt, men efterfølgende når der sker forskellige brud på facaden, f.eks. ved gennemboring til føring af rør og ledninger mv. og ved diverse uheld med genstande, der skraber hul i facaden osv., for her ved almindelige mennesker ikke, hvilke forholdsregler de skal tage. Der er ingen problemer med at bruge EPS isolering i fundamenter og gulve, og det har man gjort i mange år.

Tommy Kjær har forklaret, at han i 1987 startede som brandmand i civilforsvaret og kom til Københavns Brandvæsen i januar 1989 som ambulancefører og brandmand. Han er stadig ansat i Brandvæsenet og har siden taget en specialuddannelse i nedbrydning af vægge og lofter, herunder isolering.

Han har ikke tidligere læst artiklen i sin helhed, men kun det afsnit, hvor han er citeret. Han er citeret korrekt. Baggrunden for hans udtalelser er, at han mener, at skumplast er skadeligt både for dyr og mennesker, herunder naturligvis også for brandfolk. Han udtalte sig, fordi han ønsker at varetage sine kollegers sikkerhed. Han husker ikke, om han blev spurgt,

om hans udtalelser måtte bruges i nyhedsbrevet, men det er OK. Han har ikke fået penge for det.

I forbindelse med ændringerne af Bygningsreglementet og Eksempelsamlingen deltog han i nogle møder med Erhvervs- og Byggestyrelsen, hvor også Charlotte Michelsen samt en sekretær og en repræsentant fra Landsforeningen for Brandchefer deltog. På møderne blev man enige om, at skumplast var brandfarligt, og at det er meget vigtigt, at det behandles korrekt. Der blev derfor indsat tilføjelser om bl.a. rørføring og lign. Selv om skumplast er indpakket i puds eller paneler, er brandrisikoen meget stor, hvis der kommer blot et lille hul ind til selve isoleringen. Problemet er størst ved anvendelse i facader og tagkonstruktioner og mindre ved anvendelse i betonfundament. Han er ikke tryk ved de nye bygningsregler.

Den test, som Erhvervs- og Byggestyrelsen henviste til i forbindelse med forslaget om at lempe reglerne, var alt for lille og ikke tidssvarende. Den er simpelthen ikke god nok og anerkendes ikke i EU.

Skumplast vanskeliggør arbejdet som brandmand, for hvis det brænder for meget, kan man ikke udføre slukningsarbejder. Man underviser nye brandmænd i, at de skal være forsigtige, når de går ind i bygninger, hvor der er anvendt skumplast som isolering. Men problemet er, at man ikke kan vide, hvornår det er tilfældet, fordi der ikke er krav om skiltning. Hvis der er anvendt rockwool, vil han betegne bygningen som brandsikker, og rockwool kan faktisk stoppe en ildebrand.

Brandfolkernes organisation har samarbejdet med Rockwool-koncernen, fordi de gerne vil skaffe information, der kan beskytte brandfolkene, og Rockwool har stor viden på dette område. Han har engang været til et møde hos Plastindustrien, hvor en repræsentant fra Plastindustrien underviste i plastisolering. Det var en udmærket dag, men det kom også klart frem på mødet, at Plastindustrien så meget negativ på folk, der udtalte sig negativt om skumplastisolering.

Parternes synspunkter

Plastindustrien har gjort gældende, at nyhedsbrevet var og er tilgængeligt på Rockwools hjemmeside og dermed udgør markedsføring. Det er i den forbindelse uden betydning, hvor på hjemmesiden nyhedsbrevet er placeret. Nyhedsbrevet er bl.a. udsendt til danske modta-

gere, og det følger endvidere af e-handelslovens § 3, at den danske markedsføringslov er anvendelig, også selvom nyhedsbrevet ikke alene henvender sig til Danmark, men tillige andre EU lande. Hvis nyhedsbrevet ikke var omfattet af markedsføringsloven, ville det være en smutvej og et frirum til på utilbørlig vis at kommentere konkurrenternes produkter.

Der er enighed om, at nyhedsbrevet er omfattet af markedsføringslovens § 1. Det betyder, at hvis bare et af udsagnene er i strid med § 1, så vil det også være en overtrædelse af §§ 3 og 5, da dette blot er eksempler på ulovlig markedsføring. Indlæggene i nyhedsbrevet sammenligner Rockwools stenuldsisolering med plastskumisolering, der produceres af Rockwools konkurrenter. Der er herefter tale om sammenlignende reklame. Der er endvidere en formodning for, at enhver form for tilkendegivelse anses som markedsføring, og at al markedsføring har til formål at fremme afsætningen af varer. Der er med nyhedsbrevet tale om en blanding af branding og markedsføring, idet Rockwool planter nogle synspunkter hos nogle leverandører, og så "går resten af sig selv". Nyhedsbrevet har således et direkte og indirekte afsætningsformål.

Med hensyn til overtrædelse af markedsføringslovens § 5 har det betydning, om der er tale om en vare udbudt af en konkurrent. Skumplastisolering er tilstrækkelig identificeret for at kunne anses som en vare udbudt af en konkurrent. Desuden er vildledning også omfattet af § 5.

Der er således tale om markedsføring, og udsendelse af nyhedsbrevet kan karakteriseres som en handling foretaget i erhvervsøjemed, og man er derfor også inden for anvendelsesområdet for markedsføringslovens § 3. Markedsføringslovens § 3 implementerer EU-direktivet 2006/114, der vedrører erhvervsdrivende, og EU2005/29, der vedrører forbrugere. EU2006/114 indeholder ikke, som EU2005/29, en undtagelse for investorrelateret materiale, og eftersom de danske myndigheder ikke har indført en sådan undtagelse, gælder der ikke en sådan undtagelse.

For så vidt angår selve udsagnene er sandhedsværdien af dem ikke det afgørende. Det afgørende er, om de er utilbørlige. Ved en gennemgang af hvert af de nævnte 20 udsagn er det tydeligt, at udsagnene er vildledende, ufyldstgørende, irrelevante, illoyale, miskrediterende, udokumenterede og subjektive, bl.a. fordi plastskum fremhæves som ekstremt brandfarligt uden tydelige supplerende oplysninger om, at brandfaren afhænger af, hvor og hvordan plastskum anvendes. Udsagnene spiller ubegrundet og overdrevet på frygt og fare ved

at omtale udenlandske dødsbrandulykker og vise modelfotos af voldsomme brande, der er uden relation til plastskum anvendt lovligt som bygningsisolering i Danmark og andre europæiske lande. Rockwool handler dermed i strid med markedsføringslovens § 1, § 3, stk. 1-2 og § 5, stk. 2, nr. 1, 3 og 5, og ICC's kodeks for reklame og markedsføringskommunikation art 1, 3, 5, 8, 9, 11 og 12.

Rockwool kan ikke "dokumentere sig" ud af sagen, da der er tale om markedsføring, som på grund af indhold, form og fremgangsmåde er vildledende, aggressiv, utilbørlig og subjektiv. Herudover bestrides det endvidere, at Rockwool har tilvejebragt den fornødne dokumentation for udsagnenes indhold. Rockwools omformulering af de 20 udsagn ændrer ikke ved udsagnenes lovlighed, og det bestrides i sin helhed, at de anførte konklusioner er relevante og tilstrækkelige.

Rockwool har på denne baggrund handlet retsstridigt og skal forbydes at anvende nyhedsbrevet i sin markedsføring og skal endvidere pålægges at udsende en berigtigelse i form af offentliggørelse af hele dommen. Kravet om en sådan berigtigelse følger af retspraksis.

Rockwool skal endvidere betale erstatning/vederlag og idømmes bødestraf. Det er i den forbindelse en skærpende omstændighed, at Rockwool har valgt at fortsætte brugen af nyhedsbrevet. Plastindustrien kan ikke dokumentere et egentligt afsætningstab, men hvis Rockwool havde opfyldt provokationerne herom, ville det have været muligt at foretage en nærmere tabsopgørelse. Dette må derfor have processuel skadevirkning for Rockwool. For så vidt angår erstatning/vederlag for markedsforstyrrelse skal beløbet fastsættes skønsmæssigt i overensstemmelse med retspraksis. Det har herved stor betydning, at nyhedsbrevet udover at ligge på hjemmesiden tillige er udsendt fysisk til ca. 15.000 meningsdannere, aktionærer, ledende medarbejdere, journalister og en række andre centrale aktører, der kan påvirkes af nyhedsbrevet. Bødestraffen skal også fastsættes i overensstemmelse med retspraksis, hvor niveauet ligger på mellem 10.000 kr. og 100.000 kr.

Med hensyn til Rockwools selvstændige påstand gøres det gældende, at allerede fordi advokatbrevet af 31. maj 2011 fra Plastindustrien ikke er afsendt af Sundolitt, og Rockwools svar herpå af 17. juni 2011 ikke er stillet til Sundolitt, kan Rockwools påstand ikke tages til følge i forhold til Sundolitt. Plastindustriens "blotte afvisning" af Rockwools svarbrev var et udtryk for, at Plastindustrien var uenig i, at det fremsendte materiale gav den fornødne og relevante dokumentation. Anlæggelsen af retssagen var derfor et naturligt og nødvendigt

skridt for Plastindustrien, navnlig fordi Rockwool ikke anerkendte at have begået retsbrud, men tværtimod fortsatte med at lade nyhedsbrevet være tilgængeligt på deres hjemmeside.

Rockwool International A/S har gjort gældende, at Plastindustrien ikke har løftet bevisbyrden for, at betingelserne for at bringe markedsføringslovens § 5 og/eller § 3, stk. 1 og 2, i anvendelse i relation til artiklerne i Aktionær-Nyhedsbrevet er opfyldt, herunder at der er tale om sammenlignende reklame eller reklamemateriale, der er egnet til at påvirke udbud og efterspørgsel i markedsføringslovens forstand. Det fremhæves i denne forbindelse, at investor kommunikation, herunder årsrapporter og andet virksomhedsmateriale, ikke er reklame i markedsføringslovens forstand, medmindre der er tale om en omgåelse. ICC's Kodeks for reklame og markedsføringskommunikation artikel 4, 5, 8, 11 og 12 finder derfor heller ikke anvendelse.

Den omhandlende artikel opfylder gældende krav til god skik i markedsføringslovens § 1 og ICC's Kodeks for reklame og markedskommunikation. Plastindustrien/Sundolitt og Rockwool er ikke konkurrenter på det danske marked, og dertil kommer, at Rockwool International A/S, som har udarbejdet og bragt artiklen og nyhedsbrevet, er et holdingselskab, der ikke hverken producerer, sælger eller markedsfører Rockwools produkter. Nyhedsbrevet henvender sig ikke til produktmarkedet og er heller ikke stillet til rådighed for dette marked i normal forstand. Plastindustrien skal løfte bevisbyrden herfor, og det har de ikke gjort.

I relation til markedsføringslovens § 1 gøres det supplerende gældende, at Rockwool International ikke har handlet i strid med god markedsføringsskik ved at udsende Aktionær-Nyhedsbrevet til aktionærer og andre interesserede, der selv havde rettet henvendelse herom, eller ved at gøre det tilgængeligt via investorportalen.

Rockwool International har over for Plastindustrien ageret i overensstemmelse med god markedsføringsskik, herunder ved at fremsende relevant og tilstrækkelig information om samtlige 20 udsagn. I forhold til de mere subjektive udsagn gøres det gældende, at Rockwool International ikke skal dokumentere sådanne, men at disse i øvrigt er bekræftet under vidneafhøringerne.

Plastindustriens fremgangsmåde og påstande under sagen vil - hvis de tages til følge - være i strid med nationale og internationale regler om ytringsfrihed og kan kun ses som et

forsøg på misbrug af markedsføringsloven til at afskære, begrænse og lukke en overordnet fri debat om brandsikkerhed.

Plastindustriens afvisning af overhovedet at forholde sig til den fremsendte og fremlagte dokumentation og besvarelse af provokationer skal tillægges processuel skadevirkning.

I forhold til markedsføringslovens §§ 3 og 5, gøres det gældende, at det klart fremgår af de direktiver, der ligger til grund for loven, dir. 2006/114/EF, vildledningsdirektivet, og dir. 2005/29/EF, handelspraksisdirektivet, at både direktiverne og markedsføringsloven kun finder anvendelse på transaktioner for varer og tjenesteydelser. Hverken direktiverne, markedsføringsloven eller ICC vedrører kapitalmarkedet. Et aktionær-nyhedsbrev falder derfor ikke inden for anvendelsesområdet.

Hvis retten måtte finde, at artiklen i Aktionær-Nyhedsbrevet falder indenfor anvendelsesområdet for markedsføringslovens § 3, stk. 1 og 2, gøres det gældende, at Plastindustrien ikke har løftet bevisbyrden for, at artiklen er ufyldestgørende, udokumenteret, vildledende, aggressiv, illoyal, miskrediterende, mangelfuld, irrelevant eller utilbørlig, og at artiklen derudover konkret hverken er egnet til eller skulle have haft en kommerciel effekt. Rockwool International har ført tilstrækkeligt bevis for rigtigheden af samtlige de omtvistede udsagn.

Hvis retten måtte finde, at Aktionær-Nyhedsbrevet falder indenfor anvendelsesområdet for markedsføringslovens § 5, gøres det gældende, at Rockwool International har dokumenteret, at artiklen opfylder betingelserne for lovlig sammenlignende reklame. Nyhedsbrevet er ikke markedsføring, og det ligger ikke på datterselskabernes, dvs. driftsselskabernes, hjemmesider. At noget ligger på internettet, gør det ikke i sig selv til reklame.

I forhold til vederlag/erstatning gøres det gældende, at Plastindustrien hverken har dokumenteret eller underbygget det påståede krav om bøde og erstatning/vederlag efter markedsføringsloven, herunder er der tale om skærpende omstændigheder. E-handelslovens § 3 indebærer ikke, at forhold i andre lande kan tages i betragtning, eller at der er grundlag for berigtigelse.

For så vidt angår Rockwool Internationals selvstændige påstand gøres det gældende, at både Plastindustrien og Sundolitt, der generelt må identificeres med Plastindustrien, har handlet ansvarspådragende og/eller i strid med god markedsføringsskik dels ved den blotte afvisning af Rockwool Internationals besvarelse af deres henvendelse og dels ved at indlede et søgsmål mod bedre vidende, og hvor de bl.a. anfægter udsagn med reelt samme indhold,

som Plastindustrien og Sundolitt selv har kommunikeret til offentligheden, herunder at den sorte røg, der udvikler sig, når der opstår brand i flamingo (skumplast) er farlig. Dette skal i øvrigt også tages i betragtning ved fastsættelsen af sagens omkostninger. Plastindustriens afvisning af overhovedet at forholde sig til den fremlagte dokumentation og besvarelse af provokationer skal desuden tillægges processuel skadevirkning.

Sø- og Handelsrettens afgørelse

Det omhandlede nyhedsbrev har titlen "Nyhedsbrev"/"Newsletter" og findes i en dansk og en engelsk udgave. Det udsendes primært til aktionærer og medarbejdere samt en gruppe på ca. 600 personer, som via mail har tilmeldt sig abonnement på nyhedsbrevet. Det blev offentliggjort i februar 2011 på Rockwool International A/S' hjemmeside www.rockwool.com, hvor det fortsat er offentligt tilgængeligt. Nyhedsbrevet er placeret under fanebladet "Investor" og undermenuen "Rockwool Newsletter".

Den første af de to omtvistede artikler i nyhedsbrevet side 8 - 10 har overskriften "Rockwool isolering beskytter mennesker og ejendom" og omtaler flere alvorlige brande i bl.a. Shanghai i Kina og Dijon i Frankrig med oplysning om, at der i begge tilfælde var anvendt skumplast som isolering. Til artiklen er knyttet en faktaboks med overskriften "Ekspertter advarer imod skumisolering" samt et stort billede af et hus i flammer og to brandmænd, der forsøger at slukke branden. Den anden af artiklerne har overskriften "Hospital gjort mere brandsikkert med stenuld" og omtaler udbygningen af Gentofte Hospital, hvor man valgte at udskifte den oprindelige polystyren (skumplast) isolering på taget med en Rockwool-isolering. Til denne artikel er også knyttet et billede af to brandmænd omgivet af flammer.

Efter indholdet og det samlede indtryk af artiklerne kan det lægges til grund, at budskabet er, at der er stor brandfare ved at anvende skumplast isoleringsprodukter, mens Rockwools isoleringsprodukter af stenuld er væsentlig mere sikre. Dette indtryk er i øvrigt bekræftet ved de afgivne forklaringer, herunder fra medarbejdere i Rockwool International A/S.

Rockwool International A/S har erklæret sig enig i, at nyhedsbrevet er omfattet af markedsføringslovens § 1, men har bestridt at det falder inden for anvendelsesområdet for markedsføringslovens §§ 3 og 5, da det ikke udgør markedsføring, men blot er investorinformation.

Retten er enig i, at nyhedsbrevet, der blev udsendt til aktionærer og lagt på Rockwool International A/S' hjemmeside, havde til formål at udgøre investorinformation. Efter en samlet vurdering af sagen finder retten imidlertid, at det kan lægges til grund, at Rockwool International A/S' nyhedsbrev også havde til formål direkte eller indirekte at påvirke afsætningen af Rockwools isoleringsprodukter, og at nyhedsbrevet derfor tillige udgør markedsføring.

Retten har ved denne vurdering lagt vægt på tekstindholdet og det samlede indtryk af artiklerne, herunder den tilknyttede faktaboks med overskriften "Ekspertter advarer mod skumisolering", hvor det omtales, at et nyt lovgivningsinitiativ vækker bekymring i Danmark blandt brandfolk og forsikringsagenter. Der er endvidere lagt vægt på, at nyhedsbrevet var og fortsat er offentligt tilgængeligt på Rockwool International A/S' hjemmeside og foruden aktionærer og medarbejdere desuden er udsendt til en ikke nærmere afgrænset kreds af ca. 600 personer, herunder repræsentanter for pressen og andre meningsdannere samt myndigheder og beslutningstagere inden for byggebranchen. Det må lægges til grund, at en del af disse personer ville kunne påvirke bl.a. reglerne om krav til isoleringsmaterialer, der netop på det tidspunkt, hvor nyhedsbrevet blev udgivet, var under påtænkt revision og genstand for offentlig debat. Nyhedsbrevet ville dermed også kunne påvirke afsætningen af Rockwools produkter, og det forhold, at nyhedsbrevet er udgivet af holdingselskabet Rockwool International A/S og primært rettet mod investorer, kan ikke i sig selv føre til andet resultat.

Nyhedsbrevet er derfor omfattet af anvendelsesområdet for markedsføringslovens §§ 3 og 5

Med hensyn til tekstindholdet af de to omtvistede artikler i nyhedsbrevet bemærkes, at efter de oplysninger, der er fremkommet for retten, må det lægges til grund, at indholdet i det væsentlige ikke er faktisk forkert, idet også Plastindustrien er enig i, at skumplast i sig selv som produkt kan udgøre en væsentlig større brandfare end Rockwools stenuldsisolering. Samtidig må det dog lægges til grund, at isolering med skumplast er fuldt lovligt i Danmark

inden for visse nærmere angivne retningslinjer, og at skumplast til visse formål, herunder særligt gulve og terrændæk, desuden er bedre egnet som isoleringsmateriale end stenuld. På denne baggrund og sammenholdt med det ganske dramatiske ord- og billedvalg findes artiklerne samlet set at give læseren et for unuanceret indtryk af muligheden for at anvende skumplastprodukter til isolering. Tekstindholdet virker desuden unødigt skræmmende, eksempelvis ved brug af meget følelsesladede ord og udsagn som "Isoleringsmateriale af skumplast er ... kendt for at være ekstremt brandbart" og "Skumisolering udvikler en meget kvælende røg, og når først der går ild i materialet, brænder huset fuldstændig ned".

Retten finder således, at de to artikler er vildledende og utilbørlige og dermed udgør en overtrædelse af markedsføringsloven § 3.

Da artiklerne indeholder direkte negativ omtale af isoleringsprodukter af skumplast, mens fordelene ved Rockwools egne isoleringsprodukter fremhæves, må de to artikler desuden anses for at være sammenlignende reklame, som er vildledende, miskrediterende og utilbørlig og dermed også udgør en overtrædelse af markedsføringslovens § 5.

Som følge af det anførte udgør de to artikler endvidere en overtrædelse af markedsføringslovens § 1.

Plastindustrien og Sundolitt A/S gives herefter medhold i påstand 1 og påstand 2, dog således at anerkendelsen og forbuddet alene omfatter artiklerne på side 8 - 10 i nyhedsbrevet.

Vedrørende påstand 3 om en berigtigende meddelelse bemærker retten, at overtrædelserne af markedsføringsloven ikke kan anses for at være grove henset til, at nyhedsbrevet til dels havde karakter af investorinformation, og til udbredelsen af nyhedsbrevet. Herefter, og da nyhedsbrevet blev udgivet for mere end to år siden, findes det tilstrækkeligt at pålægge Rockwool International at foretage berigtigelse ved i 60 dage efter afsigelsen af denne dom at offentliggøre en berigtigende meddelelse om resultatet af dommen på www.rockwool.com samme sted, som nyhedsbrevet blev gjort tilgængeligt i februar 2011 og eventuelt fortsat er tilgængeligt.

I dette omfang gives Plastindustrien og Sundolitt A/S gives således medhold i påstand 3.

Plastindustrien og Sundolitt A/S har ikke dokumenteret at have lidt et økonomisk tab og kan allerede som følge heraf ikke gives medhold i kravet om erstatning. Der er endvidere ikke fremkommet særskilte oplysninger om eventuel markedsforstyrrelse, og efter forklaringerne må det lægges til grund, at dette forhold ikke kan belyses nærmere. Herefter og henset til det tidligere anførte om, at artiklerne ikke udgør en grov overtrædelse af markedsføringsloven, er der heller ikke grundlag for at give Plastindustrien eller Sundolitt A/S medhold i kravet om vederlag. Af samme grunde er der heller ikke grundlag for at idømme Rockwool International A/S en bøde.

Rockwool International A/S frifindes herefter for påstand 4 og påstand 5.

Vedrørende Rockwool International A/S' selvstændige påstand bemærkes, at Plastindustrien og Sundolitt A/S allerede som følge af afgørelsen om påstand 1, 2 og 3 skal frifindes herfor.

Efter sagens udfald skal Rockwool International A/S betale sagsomkostninger til Plastindustrien. Beløbet, der omfatter udgifter til dækning af advokatbistand og retsafgift, fastsættes til i alt 150.000 kr. Ved fastsættelsen af beløbet har retten lagt vægt på sagens værdi, karakter og omfang, herunder den omfattende bevisførelse og langvarige hovedforhandling, som navnlig var foranlediget af Rockwool International A/S.

Thi kendes for ret

Rockwool International A/S skal anerkende at have overtrådt markedsføringslovens §§ 1, 3 og 5 ved at have udsendt artiklerne side 8–10 i sit nyhedsbrev fra februar 2011 og gjort det tilgængeligt på www.rockwool.com.

Rockwool International A/S forbydes at gøre brug af side 8 - 10 i nyhedsbrevet fra februar 2011, herunder på www.rockwool.com.

Rockwool International A/S pålægges i 60 dage efter afsigelsen af denne dom at offentliggøre en berigtigende meddelelse om resultatet af denne dom på www.rockwool.com samme sted, som nyhedsbrevet blev gjort tilgængeligt i februar 2011 og eventuelt fortsat er tilgængeligt.

Rockwool International A/S frifindes for påstand 4 og 5.

Plastindustrien i Danmark og Sundolitt A/S frifindes for Rockwool International A/S' selvstændige påstand.

Rockwool International A/S skal betale 150.000 kr. i sagsomkostninger til Plastindustrien i Danmark.

Sagsomkostningsbeløbet forrentes efter rentelovens § 8a.

Lotte Wetterling

Kai W. Bested

Gitte Forsberg

(Sign.)

— — —

Udskriftens rigtighed bekræftes
Sø- og Handelsretten, den 27. maj 2013